

**การประเมินผลและความพึงพอใจของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อกองทุนเงินให้กู้ยืม
เพื่อการศึกษา: กรณีศึกษาสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา
Evaluation and Satisfaction of Higher Education Student on Student
Loan: A Case Study of Higher Education Institute**

เสกสรรค์ บุญรอด^{1*}

¹นักศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กรุงเทพฯ 10240

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาและศึกษาปัจจัยภูมิหลังของนักศึกษา (เพศ, ภูมิภาค, จำนวนพี่น้อง, การศึกษาของผู้ปกครอง, อาชีพของผู้ปกครอง, รายได้ของครอบครัว) ว่านักศึกษามีภูมิหลังต่างกันมีความพึงพอใจในกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่แตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้เครื่องมือและวิธีการศึกษา คือ การศึกษาจากเอกสารควบคู่กับการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา 1) การกำหนดเกณฑ์รายได้ของผู้มีสิทธิกู้ยืมที่สูงเกินไป 2) การขาดกลไกในการตรวจสอบ 3) การขาดกลไกการติดตามการชำระหนี้คืน ที่มีประสิทธิภาพทำให้เกิดความสูญเสียต่อรัฐและผู้เสียภาษี 4) การขาดกลไกในการติดตาม และประเมินผลความพึงพอใจของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เมื่อจำแนกตามเพศ, ภูมิภาค, จำนวนพี่น้อง, อาชีพของผู้ปกครอง, รายได้ของครอบครัว พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ยกเว้น ปัจจัยด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครองจะมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

Abstract

The article is aimed to study of outcome on student loan and study motive background (gender, provinces, amount of siblings, parent education, parent career, family Measurement and method are studied from documents and questionnaire. The result show that student loan administration fix toohigh families income of students. 2) lack of the ckecklists in allocation. 3) lack to the payment back to student loan. 4) lack of the follow-up and evaluation The satisfaction of higher education students on student loan according to gender, provinces, amount of siblings parent career, family income is not significantly different except parent education is significantly different at 0.01.

คำสำคัญ : การประเมินผล ความพึงพอใจ นักศึกษากู้ยืมเงิน กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

Keywords : Evaluation, Satisfaction, Higher Education Student Loan, Student Loan

* ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ seksan.b@hotmail.com โทร. 081-623-9501

1. บทนำ

ในปัจจุบันการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ทำให้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ประชากรในประเทศต้องปรับตัวและปรับเปลี่ยนในหลายๆ ด้านของการพัฒนา การให้บริการทางการศึกษาแก่ประชากรในชาติจึงเป็นสิ่งที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะว่าการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรม และเป็นการสร้างภูมิปัญญาให้แก่สังคม การศึกษาจึงเป็นรากฐานและเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, 2531: 1)

การลงทุนในทุนมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน การวิจัย และการพัฒนา (Research and Development) ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเมื่อมีการลงทุนในมนุษย์มากขึ้น จะส่งผลกระทบต่อสังคมในทางที่เป็นประโยชน์ (External Benefits) โดยทำให้ประชากรและแรงงานในสังคมนั้น ๆ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ตลอดจนเกิดกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาความรู้ใหม่ได้มากขึ้นต่อไป โดยผ่านกระบวนการที่เรียกว่า Learning by doing effects และ spill over effects ดังนั้น การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจึงเป็นกระบวนการภายใน (Endogenous Growth Process) โดยสามารถสะสมและขยายตัวออกไปได้เองอย่างไม่มีวันสิ้นสุด

จากความสำคัญของการพัฒนาประเทศ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อสนองรับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รัฐบาลได้กำหนดนโยบายเพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านโอกาสทางการศึกษาในสังคมด้วยการสนับสนุนทางการเงินแก่นักเรียน/นักศึกษาที่ด้อยโอกาส โดยการจัดตั้งกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2539 โดยรัฐบาลจัดสรรงบประมาณให้กระทรวงการคลังดำเนินการในลักษณะเงินทุนหมุนเวียน ต่อมาในปี พ.ศ. 2541 พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ได้เริ่มมีผลบังคับใช้ ทำให้ กยศ. มีฐานะกลายเป็นองค์กรของรัฐบาลในกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่ใช่การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสแบบให้เปล่า แต่เป็นการที่รัฐบาลเป็นผู้ลงทุนให้กู้ยืม ซึ่งจะต้องมีการใช้ทุนคืนตามกำหนดเวลาที่ได้ระบุไว้ การจัดการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จะต้องเป็นกองทุนที่จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ควรเป็นกองทุนที่จะก่อให้เกิดความเสมอภาคและเป็นธรรมให้แก่ผู้ยืม เพื่อเป็นการสนับสนุนและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ หลักการในการพิจารณาให้ทุนกับผู้เรียนนั้น ต้องดำเนินการด้วยความละเอียดรอบคอบ มีการติดตามและประเมินผลเพื่อนำมาแก้ไขในจุดที่บกพร่องเพื่อให้การนำงบประมาณของแผ่นดินที่นำมาใช้ในกองทุนที่นำไปใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ

1.1 วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อการบริหารงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
3. เพื่อศึกษาปัจจัยภูมิหลังของนักศึกษา (เพศ, ภูมิภาค, จำนวนพี่น้อง, การศึกษาของผู้ปกครอง, อาชีพของผู้ปกครอง, รายได้ของครอบครัว) ว่านักศึกษามีภูมิหลังต่างกัน มีความพึงพอใจในกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแตกต่างกันหรือไม่

2. วิธีการศึกษา

2.1 ประชากรในการวิจัย

ประชากร คือ นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ได้รับเงินกู้ของสถาบันการศึกษา 4 กลุ่ม ดังนี้

1. สถาบันการศึกษาประเภทจำกัดของรัฐ
2. สถาบันการศึกษาประเภทจำกัดในกำกับของรัฐ
3. สถาบันการศึกษาประเภทมหาวิทยาลัยราชภัฏ
4. สถาบันการศึกษาประเภทมหาวิทยาลัยเอกชน ปีการศึกษา 2551

2.2 ตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ประกอบด้วย การสุ่มตัวอย่างแบบตามกลุ่ม (Cluster Sampling) เพื่อแบ่งประเภทของมหาวิทยาลัย และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากเลือกชื่อมหาวิทยาลัยออกตาม

กลุ่ม กลุ่มละ 2 มหาวิทยาลัย รวม 8 มหาวิทยาลัย จำนวน 400 คน ดังนี้

สถาบันการศึกษาประเภทจำกัดของรัฐ ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาลัยเขตหาดใหญ่

สถาบันการศึกษาประเภทจำกัดในกำกับของรัฐ ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

สถาบันการศึกษาประเภทมหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

สถาบันการศึกษาประเภทมหาวิทยาลัยเอกชน ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และมหาวิทยาลัยพายัพ

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนฯ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ของ Likert มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ มากที่สุด 4 คะแนน มาก 3 คะแนน น้อย 2 คะแนน และน้อยที่สุด 1 คะแนน

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอในรูปแบบของ

ตารางประกอบความเรียง ซึ่งมีเกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.00-1.49	ให้ความสำคัญกับข้อคำถามนั้นน้อยที่สุด
1.50-2.49	ให้ความสำคัญกับข้อคำถามนั้นน้อย
2.50-3.49	ให้ความสำคัญกับข้อคำถามนั้นมาก
3.50-4.00	ให้ความสำคัญกับข้อคำถามนั้นมากที่สุด

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการแจกแบบสอบถาม โดยเก็บด้วยตนเองและใช้วิธีการส่งไปรษณีย์ พร้อมทั้งแนบซองติดแสตมป์ระบุชื่อ ที่อยู่ ของผู้วิจัย เพื่อให้ผู้ตอบส่งกลับคืน

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีแบบสอบถามเป็นคำถามชนิดปลายปิด (Close-ended Questions) และคำถามชนิดปลายเปิด (Open-ended Questions) เป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ซึ่งทำการทดลองใช้กับนักศึกษาปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ก่อนเพื่อ

ปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำถามให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาก่อนนำไปใช้

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการพรรณนาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้แก่ ค่าร้อยละ หรือค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (statistic package for social science: SPSS for Windows Version 10) และใช้วิธีการเชิงอนุมาน (Inferential Method) เพื่ออธิบายถึงปัจจัยภูมิหลังของนักศึกษา (เพศ, ภูมิภาค, จำนวนพี่น้อง, การศึกษาของผู้ปกครอง, อาชีพของผู้ปกครอง, รายได้ของครอบครัว) ที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ในการหาความสัมพันธ์ของตัวแปร ได้แก่ ค่าสถิติ t-test และ F-test

3. ผลการศึกษาและอภิปรายผล

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	175	43.8
หญิง	225	56.3
ชั้นปี		
ปีที่ 1	95	23.8
ปีที่ 2	109	27.3
ปีที่ 3	96	24.0
ปีที่ 4	92	23.0
ปีที่ 5	8	2.0
ภูมิลำเนาเดิม		
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	273	68.3
ต่างจังหวัด	116	29.0
ไม่ตอบ	11	2.8
จำนวนพี่น้องในครอบครัว (รวมนักศึกษาด้วย)		
1 คน	66	16.5
2-3 คน	241	60.3
4-5 คน	83	20.8
ตั้งแต่ 6 คน ขึ้นไป	9	2.3
ไม่ตอบ	1	0.3

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
(ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
คุณวุฒิทางการศึกษา ของผู้ปกครอง		
ประถมศึกษา	84	21.0
มัธยมศึกษา/ปวส.	135	33.8
ปริญญาตรี	166	41.5
สูงกว่าปริญญาตรี	15	3.8
อาชีพของผู้ปกครอง		
เกษตรกร	102	25.5
ลูกจ้าง/รับจ้าง	152	38.0
ค้าขาย	119	29.8
ผู้ปกครองเกษียณ	6	1.5
ไม่ตอบ	21	5.3
รายได้ของครอบครัว		
น้อยกว่า 2,000 บาท	15	3.8
2,000-5,000 บาท	97	24.3
มากกว่า 5,000 บาท	287	71.8
ไม่ตอบ	1	0.3
รวมทั้งหมด	100	100.1

3.2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนฯ ในปีการศึกษา 2551

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนฯ ในปีการศึกษา 2551

ด้านการกำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินกองทุนฯ	\bar{X}	S.D	ระดับ
1. คุณสมบัติด้านรายได้ของผู้มีสิทธิได้รับเงินกู้ยืมมีความเหมาะสม	3.03	0.63	มาก
2. คุณสมบัติของผู้รับรองรายได้ของครอบครัว เช่น หน้าที่ ตำแหน่ง คุณวุฒิ ฯลฯ มีความเหมาะสม	2.99	0.65	มาก
3. คุณสมบัติของผู้ค้ำประกัน เช่น ตำแหน่งหน้าที่ที่มีความเหมาะสม ในการค้ำประกัน	2.98	0.68	มาก
โดยรวม	3.00	0.56	มาก
ด้านการกำหนดเงื่อนไขกระบวนการขอกู้ยืม	\bar{X}	S.D	ระดับ
1. ความสะดวกในขั้นตอนของการขอกู้เงินมีความเหมาะสม	2.92	0.76	มาก
2. ระบบการบริการมีความก้าวหน้า มีการพัฒนา มีความเหมาะสม และมีความทันสมัย	2.87	0.73	มาก
3. ขั้นตอนการอนุมัติเงินกู้มีความรวดเร็วและเหมาะสม	2.85	0.73	มาก
4. เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการมีความเอาใจใส่ในการช่วยแก้ปัญหา และให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้กู้	2.80	0.79	มาก
5. เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการดำเนินการตามขั้นตอนด้วยความเสมอภาค และเสมอหน้าในการบริการผู้กู้	2.76	0.81	มาก
6. เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการมีบุคลิก ท่าทีและมารยาทในการบริการ ที่เหมาะสม	2.75	0.84	มาก
โดยรวม	2.82	0.67	มาก
ด้านการกำหนดเงื่อนไข วงเงินให้กู้ยืม	\bar{X}	S.D	ระดับ
1. เงินกู้สำหรับค่าเล่าเรียนมีความเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายจริง	2.92	0.81	มาก
2. เงินกู้สำหรับค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามีความเพียงพอ ต่อค่าใช้จ่ายจริง	2.97	0.82	มาก
3. เงินกู้เพื่อค่าใช้จ่ายในการครองชีพเพียงพอต่อการใช้ในแต่ละวัน	2.90	0.79	มาก
โดยรวม	2.94	0.76	มาก
ด้านการกำหนดเงื่อนไขของเงินให้กู้ยืม	\bar{X}	S.D	ระดับ
1. เงินกู้มีการออกที่ตรงเวลา และตรงตามความต้องการใช้	2.90	0.88	มาก
2. ระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ยืมมีความเหมาะสม	2.93	0.80	มาก
3. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมมีความเหมาะสม	2.95	0.82	มาก
โดยรวม	2.93	0.76	มาก

3.3 การวิเคราะห์ปัจจัยภูมิหลังของนักศึกษา (เพศ, ภูมิภาค, จำนวนพี่น้อง, การศึกษาของบุพการี, อาชีพของบุพการี และรายได้ของบุพการี) ว่านักศึกษามีภูมิหลังแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมที่แตกต่างกันหรือไม่

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในภาพรวม จำแนกตามเพศ

ความพึงพอใจต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	เพศ ชาย (n = 174)		เพศ หญิง (n = 255)		t	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการกำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินกองทุนฯ	2.98	.56	3.02	.57	-0.654	.514
ด้านการกำหนดเงื่อนไขกระบวนการขอกู้ยืม	2.78	.73	2.87	.64	-1.279	.202
ด้านการกำหนดเงื่อนไขวงเงินให้กู้ยืม	2.96	.73	2.92	.77	.591	.555
ด้านการกำหนดเงื่อนไขของเงินให้กู้ยืม	2.95	.75	2.92	.78	.380	.704
ภาพรวม	2.90	.56	2.93	.55	-0.522	.602

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในภาพรวม จำแนกตามภูมิภาค

ความพึงพอใจต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	กรุงเทพฯ และปริมณฑล (n = 273)		ต่างจังหวัด (n = 116)		t	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการกำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินกองทุนฯ	2.99	.56	3.02	.58	-0.141	.888
ด้านการกำหนดเงื่อนไขกระบวนการขอกู้ยืม	2.84	.68	2.80	.71	.551	.582
ด้านการกำหนดเงื่อนไขวงเงินให้กู้ยืม	2.95	.74	2.94	.80	.108	.914
ด้านการกำหนดเงื่อนไขของเงินให้กู้ยืม	2.92	.76	2.95	.81	-0.376	.707
ภาพรวม	2.92	.56	2.92	.56	0.022	.983

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในภาพรวม จำแนกตามจำนวนพี่น้อง

ความพึงพอใจต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	1 คน (n = 66)		2-3 คน (n = 241)		4 คนขึ้นไป (n = 92)		F	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการกำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินกองทุนฯ	2.94	.60	3.04	.54	2.95	.60	1.257	.286
ด้านการกำหนดเงื่อนไขกระบวนการขอกู้ยืม	2.83	.69	2.85	.68	2.78	.67	.334	.717
ด้านการกำหนดเงื่อนไขวงเงินให้กู้ยืม	2.83	.67	2.97	.77	2.91	.78	.964	.382
ด้านการกำหนดเงื่อนไขของเงินให้กู้ยืม	2.81	.71	2.96	.76	2.91	.82	.966	.381
ภาพรวม	2.86	.60	2.95	.54	2.88	.56	.945	.390

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ความพึงพอใจต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	ประถมศึกษา (n = 84)		มัธยมศึกษา/ ปวส. (n = 135)		ปริญญาขึ้นไป (n = 181)		F	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการกำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินกองทุนฯ	2.91	.55	3.04	.54	3.01	.59	1.558	.212
ด้านการกำหนดเงื่อนไขกระบวนการขอกู้ยืม	2.55	.70	2.91	.64	2.90	.66	9.059	.000**
ด้านการกำหนดเงื่อนไขวงเงินให้กู้ยืม	2.64	.67	3.03	.79	3.00	.74	8.608	.000**
ด้านการกำหนดเงื่อนไขของเงินให้กู้ยืม	2.68	.70	3.00	.80	2.99	.74	5.801	.003**
ภาพรวม	2.71	.52	2.99	.53	2.97	.56	8.218	.000**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการทดสอบสมมติฐานด้วย Independent Sample t-test ในภาพรวม พบว่า

เมื่อพิจารณาในด้านการกำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินกองทุนฯ พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีระดับความพึงพอใจเท่ากับ 2.91 นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวส. มีระดับความพึงพอใจเท่ากับ 3.04 และนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีระดับความพึงพอใจเท่ากับ 3.01 ซึ่งเมื่อพิจารณาจากค่า Sig.

พบว่าได้ค่า Sig. = 0.212 นั่นคือ นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับความพึงพอใจต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในด้านการกำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินกองทุนฯ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาในด้านการกำหนดเงื่อนไขกระบวนการขอกู้ยืม พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีระดับความพึงพอใจเท่ากับ 2.55 นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวส. มีระดับความพึง

พอใจเท่ากับ 2.91 และนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีระดับความพึงพอใจเท่ากับ 2.90 ซึ่งเมื่อพิจารณาจากค่า Sig. พบว่าได้ค่า Sig. = 0.000 นั่นคือ นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับความพึงพอใจต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในด้านการกำหนดเงื่อนไขกระบวนการขอกู้ยืมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาในด้านการกำหนดเงื่อนไขวงเงินให้กู้ยืม พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีระดับความพึงพอใจเท่ากับ 2.64 นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวส. มีระดับความพึงพอใจเท่ากับ 3.03 และนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีระดับความพึงพอใจเท่ากับ 3.00 ซึ่งเมื่อพิจารณาจากค่า Sig. พบว่าได้ค่า Sig. = 0.000 นั่นคือ นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับความพึงพอใจต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในด้านการกำหนดเงื่อนไขวงเงินให้กู้ยืมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาในด้านการกำหนดเงื่อนไขของเงินให้กู้ยืม พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับ

การศึกษาประถมศึกษา มีระดับความพึงพอใจเท่ากับ 2.68 นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวส. มีระดับความพึงพอใจเท่ากับ 3.00 และนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีระดับความพึงพอใจเท่ากับ 2.99 ซึ่งเมื่อพิจารณาจากค่า Sig. พบว่าได้ค่า Sig. = 0.003 นั่นคือ นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับความพึงพอใจต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในด้านการกำหนดเงื่อนไขของเงินให้กู้ยืมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาในภาพรวมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีระดับความพึงพอใจเท่ากับ 2.71 นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวส. มีระดับความพึงพอใจเท่ากับ 2.99 และนักศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีระดับความพึงพอใจเท่ากับ 2.97 ซึ่งเมื่อพิจารณาจากค่า Sig. พบว่าได้ค่า Sig. = 0.000 นั่นคือ นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับความพึงพอใจต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในภาพรวม จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

ความพึงพอใจต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	เกษตรกร (n = 102)		ลูกจ้าง/รับจ้าง (n = 152)		ค้าขาย/เกษียณ (n = 125)		F	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการกำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินกองทุนฯ	2.93	.54	3.04	.57	3.00	.57	1.132	.323
ด้านการกำหนดเงื่อนไขกระบวนการขอกู้ยืม	2.73	.68	2.87	.70	2.83	.64	1.423	.242
ด้านการกำหนดเงื่อนไขวงเงินให้กู้ยืม	2.89	.76	2.99	.77	2.90	.75	.704	.495
ด้านการกำหนดเงื่อนไขของเงินให้กู้ยืม	2.86	.78	2.98	.77	2.90	.77	.737	.479
ภาพรวม	2.84	.53	2.96	.59	2.91	.53	1.467	.232

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในภาพรวม จำแนกตามรายได้ของครอบครัว

ความพึงพอใจต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท (n=112)		มีรายได้มากกว่า 5,000 บาท (n=287)		t	Sig.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการกำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินกองทุนฯ	2.99	.55	3.01	.57	-.186	.852
ด้านการกำหนดเงื่อนไขกระบวนการขอกู้ยืม	2.79	.66	2.85	.69	-.789	.430
ด้านการกำหนดเงื่อนไขวงเงินให้กู้ยืม	2.90	.77	2.95	.75	-.608	.544
ด้านการกำหนดเงื่อนไขของเงินให้กู้ยืม	2.88	.79	2.95	.75	-.721	.471
ภาพรวม	2.89	.52	2.93	.57	-689	.491

4. สรุป

4.1 สภาพการดำเนินงานกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

ยังมีปัญหาและอุปสรรคในการทำงานค่อนข้างมาก ซึ่งน่าจะเกิดจากการที่กองทุนจัดตั้งขึ้นเพื่อให้นักเรียนนิสิตนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาโดยคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำ สำหรับเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพระหว่างการศึกษาก็จะทำให้การทำงานของ

กองทุนต้องเกี่ยวเนื่องกับคนจำนวนมาก และคนในหลากหลายระดับ เป็นผลให้เกิด

- ความไม่มีประสิทธิภาพในการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของประชาชน
- การขาดกลไกในการตรวจสอบการจัดสรรเงินกู้ยืม
- การขาดประสิทธิภาพของกลไกติดตามการชำระหนี้คืน
- การขาดกลไกในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนฯ

4.2 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

จากผลการศึกษาที่สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้มีความพึงพอใจต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.92$) กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนฯ ในปีการศึกษา 2551 ด้านการกำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินกองทุนฯ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.00$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนฯ ในปีการศึกษา 2551 ด้านการกำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินกองทุนฯ มากที่สุด คือ เรื่องคุณสมบัติด้านรายได้ของผู้มีสิทธิได้รับเงินกู้ยืมมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.03$) รองลงมา คือ เรื่องคุณสมบัติของผู้รับรองรายได้ของครอบครัวมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 2.99$) และที่เห็นด้วยน้อยที่สุด คือ เรื่องคุณสมบัติของผู้ค้ำประกันมีความเหมาะสมในการค้ำประกัน ($\bar{X} = 2.98$)

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนฯ ในปีการศึกษา 2551 ด้านการกำหนดเงื่อนไขกระบวนการขอกู้ยืม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.82$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนฯ ในปีการศึกษา 2551 ด้านการกำหนดเงื่อนไขกระบวนการขอกู้ยืมมากที่สุด คือ เรื่องความสะดวกในขั้นตอนของการขอกู้เงินมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 2.92$) รองลงมา คือ เรื่องระบบการบริการมีความก้าวหน้ามีการพัฒนา มีความเหมาะสม และมีความทันสมัย ($\bar{X} = 2.87$) และที่เห็นด้วย

น้อยที่สุด คือ เรื่องเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการมีบุคลิกท่าทีและมารยาทในการบริการที่เหมาะสม ($\bar{X} = 2.75$)

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนฯ ในปีการศึกษา 2551 ด้านการกำหนดเงื่อนไขวงเงินให้กู้ยืม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.94$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนฯ ในปีการศึกษา 2551 ด้านการกำหนดเงื่อนไขวงเงินให้กู้ยืมมากที่สุด คือ เรื่องเงินกู้สำหรับค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามีความเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายจริง ($\bar{X} = 2.97$) รองลงมา คือ เรื่องเงินกู้สำหรับค่าเล่าเรียนมีความเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายจริง ($\bar{X} = 2.95$) และที่เห็นด้วยน้อยที่สุด คือ เรื่องเงินกู้เพื่อค่าใช้จ่ายในการครองชีพเพียงพอต่อการใช้ในแต่ละวัน ($\bar{X} = 2.90$)

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนฯ ในปีการศึกษา 2551 ด้านการกำหนดเงื่อนไขของเงินให้กู้ยืม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.93$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนฯ ในปีการศึกษา 2551 ด้านการกำหนดเงื่อนไขของเงินให้กู้ยืมมากที่สุด คือ เรื่องอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 2.97$) รองลงมา คือ เรื่องระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ยืมมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 2.95$) และที่เห็นด้วยน้อยที่สุด คือ เรื่องเงินกู้มีการออกที่ตรงเวลาและตรงตามความต้องการใช้ ($\bar{X} = 2.90$)

4.3 ปัจจัยภูมิหลังของนักศึกษา (เพศ, ภูมิภาค, จำนวนพี่น้อง, การศึกษาของผู้ปกครอง, อาชีพของผู้ปกครอง, รายได้ของครอบครัว) ที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

จากผลการศึกษาที่สรุปได้ว่า ปัจจัยภูมิหลังของนักศึกษา ไม่ว่าจะเป็นเพศ, ภูมิภาค, อาชีพของผู้ปกครอง, รายได้ของครอบครัว และจำนวนพี่น้อง มีความพึงพอใจของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่แตกต่างกันนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าน่าจะเกิดจากการที่ในปัจจุบันระบบการทำงานและระบบการบริหารงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ตั้งอยู่ภายในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ นั้นมีความคล้ายคลึงและอยู่ภายใต้กรอบการปฏิบัติแบบเดียวกัน อีกทั้งหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์กู้ยืม ขอบเขตวงเงินกู้ยืม ขั้นตอนการขอกู้ยืม กระบวนการในการพิจารณาให้กู้ยืม ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจ่ายเงินกู้ให้แก่ผู้กู้ยืม และการจ่ายเงินกู้ของผู้กู้ยืมก็ถูกกำหนดมาจากหน่วยงานส่วนกลาง ทำให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในภาคปฏิบัติสามารถทำงานได้อย่างมีมาตรฐานเดียวกัน จึงเป็นสาเหตุที่ส่งผลให้นักศึกษาในทุก ๆ สถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ มีความพึงพอใจ และมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานต่าง ๆ ของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไม่แตกต่างกันนั่นเอง ยกเว้น ปัจจัยด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครองจะมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.4 ข้อเสนอแนะ:

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันในการกำหนดกฎเกณฑ์ หลักการ เงื่อนไขต่าง ๆ ในการ

ขอกู้ยืมให้มีความชัดเจน และมีความเท่าเทียมกันในทุก ๆ สถานศึกษา

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการอบรมและประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กองทุนที่ประจำอยู่ในสถานศึกษาต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ

3. ในการพิจารณาถึงวงเงินให้กู้ยืมแต่ละครั้ง ควรมีการคำนึงถึงค่าครองชีพในสังคมปัจจุบัน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการศึกษาให้มากขึ้น เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการใช้จริง และมีความเหมาะสมตามสภาพความจำเป็นในการใช้เงิน

4. ในการพิจารณาเรื่องคุณสมบัติของผู้กู้ยืมนั้นควรมีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้กู้ ฐานะของผู้กู้และผู้ปกครองอย่างละเอียดรอบคอบ ประกอบกับควรคำนึงถึงความจำเป็นและความเดือดร้อนของผู้กู้ด้วย

5. กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้สำเร็จได้ ต้องขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.พลภัทร บุราคม อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้คำชี้แนะ รวมถึงเจ้าหน้าที่คณะกรรมการศาสตราจารย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ทุกท่าน ที่คอยให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

6. เอกสารอ้างอิง

จุไรรัตน์ ปภากพันธ์. 2544. การประเมินโครงการเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ศึกษากรณีสถานศึกษาในจังหวัดยะลา. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม-ศาสตร์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

นภาพิพย์ ปัญจศิริ. 2539. กองทุนเงินให้กู้ยืม
เพื่อการศึกษา (เมื่อนำนโยบายไปปฏิบัติ).
 วิทยานิพนธ์ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์-
 บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 พัชรานุช ศรประสิทธิ์. 2539. **กองทุนเงินให้กู้ยืม
 เพื่อการศึกษา.** ภาคนิพนธ์ เศรษฐศาสตร์-
 มหาบัณฑิต คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
 สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และคณะ. 2549.
รายงานฉบับสมบูรณ์ การประเมิน

นโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
 (โครงการวิจัยการประเมินนโยบาย
 สาธารณะด้านสังคมที่มีความสำคัญ)
มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย
 (ทีดีอาร์ไอ). กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัย
 เพื่อพัฒนาประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
 2531. **ผลการพัฒนาการศึกษาและ
 แนวทางการพัฒนาการศึกษาในอนาคต.**
 กรุงเทพมหานคร: ที.พี.พรินท์.